

S. Ackerman: Tak kde je nyní ten americký „řád založený na pravidlech“?

- editor007 | 18. dubna 2024

USA: Když se americké záměry odchýlí od mezinárodního práva, Amerika nemá problém ho porušovat.

Jakmile Rada bezpečnosti OSN téměř jednomyslně schválila minulý měsíc rezoluci požadující „okamžité příměří“ v Gaze, Spojené státy a Izrael se chovaly, jako by to byl nesmyslný cár papíru. Izrael, který nebyl ochoten přijmout mandát OSN, [pokračoval v bombardování](#) přelidněného jižního města Rafah a [obléhání nemocnice Al-Shifa](#) v sektoru Gazy. Krátce po hlasování označili představitelé administrativy Bidena rezoluci č. 2728 za „nezávaznou“, což vypadalo jako [pokus](#) popřít její status mezinárodního práva.

Byl to matoucí přístup administrativy, který umožnil, aby usnesení bylo schváleno, když se Amerika zdržela hlasování po vetování tří předchozích. Spustilo to také předvídatelný záchvat handrkování o hodnotě mezinárodního práva. Na tiskové konferenci ministerstva zahraničí po schválení rezoluce mluvčí ministerstva Matthew Miller řekl, že opatření nepovede k okamžitému příměří ani neovlivní ožehavá jednání o propuštění rukojmích.

Jeden reportér [se zeptal](#): *“Pokud je to tak, jaký má sakra smysl OSN nebo Rada bezpečnosti OSN?”*

Otázka je oprávněná, ale také špatně směřovaná. Rezoluce OSN, které jsou napsány a přijímány bez donucovacích opatření, zjevně nemohou přinutit Izrael, aby zastavil to, co jeho vedení prohlašuje za ospravedlnitelnou válku potřebnou k odstranění Hamásu a zabránění dalšímu masakru 7. října. Ale stejně tak je zřejmé, jaká entita může přimět Izrael zastavit, a nedělá to: Spojené státy.

Ať už si Bidenova administrativa myslela, že dělá cokoli, když nechala rezoluci schválit a pak ji podkopala, tento manévr odhalil pokračující škody, které izraelská válka v Gaze způsobuje dlouhodobému ospravedlnění Spojených států být supervelmocí: garantovat to, co se americkým administrativám líbí a co nazývají mezinárodní řád založený na pravidlech.

Tento koncept funguje jako hvězdička umístěná do mezinárodního práva dominantní globální supervelmocí. Díky tomu jsou Spojené státy jedním z důvodů, proč mezinárodní právo zůstává slabé, protože řád založený na pravidlech, který osvobozuje Spojené státy a jejich spojence a poskytuje jim výjimky, zásadně podkopává koncept mezinárodního práva.

Američtí politici mají tendenci odvolávat se na tento koncept, aby demonstrovali [výhody](#) globálního vedení USA. Navenek to zní hodně jako mezinárodní právo: stabilní globální řád, zahrnující celou škálu mezinárodní pomoci a finančních institucí, v nichž pravidla přijatelného chování odrážejí liberální hodnoty. A když se americké výsady shodují s mezinárodním právem, Spojené státy je popisují jako synonyma. V předvečer ruské nezákonné invaze na Ukrajinu v roce 2022 ministr zahraničí Antony Blinken [varoval](#) před „nebezpečným okamžikem“ pro „základy Charty OSN a mezinárodního řádu založeného na pravidlech, který zachovává stabilitu na celém světě“.

Ale když se americké výsady odchýlí od mezinárodního práva, Amerika zjevně nemá problém ho porušovat – a to vše přitom deklarovat tak, že tato porušování v konečném důsledku prospěla

globální stabilitě.

Nesmazatelným příkladem je americká invaze do Iráku v roce 2003, kterou administrativa George W. Bushe cynicky ospravedlňovala jako prostředek k prosazení odzbrojovacích mandátů OSN. Irák, domnělý narušitel, vydržel vojenskou okupaci, zatímco nepřekonatelná vojenská a ekonomická síla Washingtonu zajistila, že za invazi bez povolení OSN Amerika čelila jen malým následkům. Krátce před invazí schválily Spojené státy zákon, který ukládá použití „[všech prostředků](#)“ nezbytných k propuštění Američanů zadržovaných Mezinárodním trestním soudem.

Kohorta amerických akademiků a bývalých i budoucích amerických úředníků na Princetону později obhajovala to, co v roce 2006 nazvali „[svět svobody pod zákonem](#)“. Rámcovali to jako řešení nedostatků a slabých stránek mezinárodního práva a navrhli, že když mezinárodní instituce nepřinesly výsledky, jaké preferuje „svět svobody“, existuje „alternativní fórum pro liberální demokracie, které by povolilo kolektivní akci“.

V praxi byl tímto fórem často Bílý dům.

Během libyjského povstání v roce 2011 Spojené státy a jejich spojenci využili povolení Rady bezpečnosti pro [bezletovou zónu](#), aby pomohli svrhnout Muammara Kaddáfího – jehož režim zabil [mnohem méně protivníků](#), než zabil Izrael v Gaze od 7. října.

Američtí vojáci nyní operují ve východní Sýrii více než osm let, dost dlouho na to, aby všichni zapomněli, že jejich přítomnost nemá oporu v mezinárodním právu.

Tato hvězdička americké výjimečnosti se objevila po každém americkém vetu rezolucí o příměří v OSN. Vzhledem k obrovským počtům obětí v Gaze a [hrozícímu hladomoru](#) se lidem nelze divit, že se zamýšlejí nad tím, jaký má smysl mezinárodní řád Spojených států založený na pravidlech.

Mezinárodní právo je jednoznačně proti tomu, co Izrael v Gaze dělá. Dva měsíce před rezolucí č. 2728 rozhodl Mezinárodní soudní dvůr, že pokračující izraelskou kampaň lze považovat za genocidní, a nařídil Izraeli, aby přijal opatření k zabránění rozvinutí genocidy.

V očekávání přijetí rezoluce 2728 schválil kanadský parlament návrh, byť [porézní](#), na zastavení nových transferů zbraní do Izraele. A v den, kdy Rada bezpečnosti schválila rezoluci, zvláštní zpravodajka OSN pro okupovaná území Francesca Albaneseová [doporučila](#), aby členské státy „okamžitě“ uvalily embargo na dodávky zbraní do Izraele, protože Izrael „zdá se, že nedodržel závazná opatření nařízená mezinárodním soudem“.

Ale po přijetí rezoluce 2728 mluvčí národní bezpečnosti Bílého domu John Kirby [objasnil](#), že americký prodej zbraní a transfery do Izraele nebudou ovlivněny. K [údivu některých demokratů v Senátu](#) ministerstvo zahraničí [tvrdilo](#), že Izrael neporušuje politiku Bidenovy administrativy, podle níž příjemci amerických zbraní dodržují mezinárodní právo.

Minulý týden Bílý dům [zopakoval](#), že nezaznamenal „žádné incidenty, kdy by Izraelci porušili mezinárodní humanitární právo“ poté, co Izraelské obranné síly [opakovaně bombardovaly](#) konvoj humanitárních pracovníků z World Central Kitchen, kteří [informovali](#) Izraelce o svém pohybu, přičemž zabily sedm lidí.

Realita je taková, že Washington nyní [vyzbrojuje](#) bojovníka, kterému Rada bezpečnosti OSN nařídila zastavit boj, což je nepohodlná pozice, která pomáhá vysvětlit, proč Spojené státy trvají na tom, že rezoluce 2728 není závazná.

A tato realita neunikla pozornosti zbytku světa. Vraždění v Gaze odradilo některé zahraniční

úředníky a skupiny, aby naslouchali americkým úředníkům v jiných otázkách. Annelle Sheline, důstojnice ministerstva zahraničí pro lidská práva, která [nedávno rezignovala kvůli Gaze](#), řekla listu The Washington Post, že některé skupiny aktivistů v severní Africe se s ní a jejími kolegy prostě přestaly scházet. *“Snaha obhajovat lidská práva je prostě nemožná, zatímco Spojené státy pomáhají Izraeli”*, řekla.

Je to dynamika, která děsivě připomíná to, co se stalo mimo Evropu, když se američtí diplomaté před dvěma lety rozprchli po celém světě, aby získali podporu pro Ukrajinu. Setkali se ale s „velmi jasnou negativní reakcí na americký sklon utvářet globální řád a nutit země, aby se postavily na jednu stranu“, jak loni v [projevu poznamenala Fiona Hillová, členka Brookings Institution](#).

Pokud byly tehdy Spojené státy frustrované touto negativní reakcí, představte si reakci po Gaze, která čeká Washington, až bude příště hledat globální podporu pro nepřátelský cíl. Schválení rezoluce 2728 a její následný bojkot si lze velmi dobře pamatovat jako inflexní bod v úpadku mezinárodního řádu založeného na pravidlech – což znamená světa, který se Spojené státy snaží vybudovat a udržet.

Rostoucí mocnosti budou rády citovat americký precedens, když budou prosazovat své vlastní výjimky z mezinárodního práva. Jak totiž děsivým způsobem ukazuje Gaza, svět s výjimkami z mezinárodního práva je světem, ve kterém nejvíce trpí ti nejméně mocní.

AUTOR: Spencer Ackerman

Zpracoval: Janinna/Pokec24

ZDROJ: www.theinteldrop.org/2024/04/11/where-is-americas-rules-based-order-now